עטרת שלום

מוסדות קאמרנא

פרשת וירא

י"ט מרחשון תשפ"ז

שנה י"ח גליון תתכ"ט

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

וַיַּרְא אֵלָיו הוי"ה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם. וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה. (יח א-ב).

הקב"ה נתגלה לא"א בשלישי למילתו

פרש"י, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו.

האדם צריך לקדש את חלקי אביו ואמו כחלק ה'

אפשר לפרש, עפ"י מש"כ אאמו"ר הגה"ק רבי שלום מקאמרנא זלה"ה בספה"ק מעשה שלום (ח"א דף לו) וז"ל: אפשר לפרש, עפ"י מה שאמרו חכמז"ל (נדה נד.) שלשה שותפים יש באדם, הבורא עולם שהוא הראשון, ואביו ואמו. ורוצה השם יתברך מהאדם שיעשה משני החלקים של אביו ואמו ג"כ קדושים כמו החלק שנתן בו הקב"ה, וזהו 'קדשים תהיו' (ויקרא יט ב), שתראה לקדש השני חלקים משלכם שיהיה קדש, 'כי קדוש אני ה' אלהיכם' כי החלק שלי השלישי בוודאי קדוש, ולכן צריך שיהיו כל השלושה חלקים בקדושה.

אברהם תיקן את חלק אביו ואמו אחר המילה

וכל זה ידע אברהם אבינו ע"ה שצריך לתקן ולקדש את השני חלקים של אביו ואמו, אבל קודם שנימול לא היה בכוחו לתקנו ולקדשו, רק כאשר זכה למצות מילה זכה לתקנם, ולכן בא הבורא עולם עם הפמליא של מעלה לבקרו, וכמו שפירש רש"י לבקר את החולה, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו (בבא מציעא פו:), ואז היה יכול אאע"ה לתקן את השני חלקים של אביו ואמו.

אברהם ביקש מה' שיעזרהו לתקן את שני חלקיו

וזהו שאמר וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו שהשלשה אנשים מרמזים לשלשה חלקים הנ"ל, והבורא עולם ג"כ נקרא איש, כמו שכתוב (שמות טו ג) 'ה' איש מלחמה'. וירא לשון הבנה כדפרש"י, היינו שהבין שצריך לתקנם, וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה שרץ לתקן אותם. ויאמר אדני פרש"י הקדוש לגדול שבהם, ומי הגדול שבהם זה הבורא עולם שנקרא גדול, כמ"ש (תהלים מח ב) 'גדול ה' ומהולל מאד'. אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך שאמר לבורא עולם שימתין לו ויסייעהו לתקן את השני חלקים שיהיו ג"כ קדושים, עכ"ל.

ע"י מצות מילה נשלם אברהם בכל אבריו

ולפי דבריו הקדושים אפשר לפרש עוד, דהנה פרש"י בפרשת לך לך (יז א) וז"ל: עה"פ 'והיה תמים' ולפי מדרשו, התהלך לפני במצות מילה, ובדבר הזה תהיה תמים, שכל זמן שהערלה בך אתה בעל מום לפני. דבר אחר, 'והיה תמים' עכשיו אתה חסר ה' אברים, ב' עינים, ב' אזנים, וראש הגויה, אוסיף לך אות על שמך, ויהיו מנין אותיותיך רמ"ח, כמנין איבריך.

ה' המליך את אברהם גם על האברים שאינם ברשותו של אדם

ועיין שם במפרשי רש"י, שכתבו שפירוש השני הוא תוספת על דברי המדרש, וכמו שפירש הר"ן במסכת נדרים (לב:) וז"ל: שבתחילה המליכו הקב"ה על אבריו שהם ברשותו ליזהר מעבירה, אבל עיניו ואזניו של אדם אינם ברשותו, שהרי על כרחו יראה בעיניו ובאזניו ישמע, ולבסוף כשנמול המליכו הקב"ה אפילו על אלו, שלא יסתכל ולא ישמע כי אם דבר מצוה.

ע"י מצות מילה מתגלה החסדים של תנ"ה

ומבואר ממרן האריז"ל (ע"ח שער אונאה פ"ג) שע"י מצות מילה ופריעה, מתגלים כל השלשה חסדים של תפארת נצח והוד, שהם ג"פ שם הוי"ה, עיי"ש. ועוד מבואר שם (שער אריך פרק ה) שב' בחינות נצח והוד דעתיק יומין מתלבשות בב' אזנים ובב' עינים דא"א, עיי"ש.

בכח התגלות הג' חסדים יכול לתקן את ג' אבריו

וזהו כוונת רש"י, שע"י הכח של מצות מילה שמתגלים השלשה מיני חסדים בתפארת נצח והוד, יהיה בכוחו לתקן ולהמליך את הקב"ה על שלשה איבריו שהם אזנים ועיניים וברית קודש.

ע"י שהמתיק הגבורות שבתנ"ה נעשה יחוד הוי"ה אדנ"י

וזהו שמרמז כאן התורה וירא אליו הוי"ה היינו ויר"א בגי' ג"פ חס"ד עה"כ שהוא בחינת הוי"ה כנ"ל, שהם השלשה חסדים של תפארת נצח והוד שמתגלים ע"י מצות מילה. באלני ממרא ממר"א בגי' פ"ר דינים, היינו שהמתיק את הדינים והגבורות ממה שהיה מקודם בתנ"ה, ע"י שהמשיך שם הג' חסדים, ועי"ז נעשה היחוד של הוי"ה אדנ"י מספר אי"ן.

אברהם קידש את חמשת אבריו ע"י מידת החסד

וזהו ג"כ והוא ישב בחינת תיקון כמו 'ועשתה את צפרניה וכו' וישבה בביתך' (דברים כא יב-יג), פתח האהל היינו האהל הוא בחינת ה' אחרונה משם הוי"ה שתיקן אברהם אבינו ע"י שקידש כל חמשת איבריו, ע"י כחם היום בחינת חסד כמ"ש (תהלים נב ג) 'חסד אל כל היום'. ולפי"ז מובן למה הוסיף לו הקב"ה אות ה' בשמו, שהוא ע"ש מה שיתקן ויקדש את ה' איבריו.

ע"י התיקון של ג' אברים נבראו ג' מלאכים

ולכן וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו היינו שהשלשה המלאכים נבראו ממה שתיקן את השלשה איברים אזנים ועיניים וברית קודש.

יום שלישי למילה נגד ג' האברים שתיקן

וזהו מה שרמזו חז"ל, אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו. היינו שיום השלישי מרמז לתיקון של השלשה איברים האלו ע"י מצות מילה.

רעוא דרעוין תשפ"ו לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהורות מרבותינו זי"ע

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם (יח א).

באלני ממרא הוא שנתן לו עצה על המילה, לפיכך נגלה עליו בחלקו (רש"י בשם ב"ר). לפי פשטות נתייעץ אם ימול את עצמו הוא בעצמו, או יהיה נימול ע"י אחרים שאין הצער גדול כל כך, וממרא תשוקתו אל החסדים שיתגלו אליו להמתיקו, אמר שימהר וימול הוא בעצמו את עצמו.

'זהר חי' ח"ב דף רסח: **מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא**

וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֹהֶל (יח ט).

רצה לומר **'ויאמרו'** בני ישראל החסידים הכשרים, **'אליו'** אל הצדיק, **'איה'** ר"ת א'הבה י'ראה ה'כנעה, היאך נמצא אצל **'שרה אשתך'** שהיא התפלה שלך כידוע א'דני ש'פתי ת'פתח ו'פי ר"ת אשתו. ר"ל שאנחנו רוצים ג"כ לדבק ולעבוד הש"ת בדביקות גדול בתפלה כמו רבינו הצדיק 'שרה' ש'ר' ה'תורה 'אשתך' תפלתך. והשיב להם הצדיק **'ויאמר הנה באהל'** באהלה של תורה, אם תדבקו בלימוד התורה מתוך שלא לשמה בא בודאי לשמה. ואז כפי זיכוך הגוף של הגשם שלכם כך תשיגו ג"כ דביקות הבורא בתפלה ג"כ. ועוד אמר הצדיק לבני ישראל המסתופפים בצלו, **'ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך'** שבאמת שבתורה לבד כמו שאמרתי לא יכול לדבוק כל כך בדביקות הבורא, אלא כשיעשה תשובה שלימה על כל תנועה ותנועה שעשה שלא כהוגן והוא כל אחד לפי מדריגתו, וזהו **'שוב אשוב'** בתשובה שלימה **'אליך'** דייקא עד שורשך שפגמת, **'כעת חיה'** היינו בעת שאתה חי בתשוקה באהבה במוחין קדושים, אז אתה יכול לשפוך לבך לפני קונה הכל בלב שמח ג"כ, **'ואז והנה ב"ן'** שתעלה מ"נ לגבי מלכות שמים.

'בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב (כ טו).

רצה לומר שמעתי מאאמו"ר מוהרח איש אלהים קדוש יאמר לו מו"ה יצחק אייזיק יהודה יחיאל זלה"ה, שבעיר בראד היה בית הכנסת אחד שלא היה פסיק פיהם של אנשי בית הכנסת מגירסא אפילו רגע לא נפסק מלמוד בתורה הקדושה, וכך עשו ביניהם, כשזה לומד חבירו מותר לו לישן וכן כולם, ובביהכ"נ הזה היה השכינה הקדושה שרויה שם, וזאת לא ידע אלא רבינו מרן הבעש"ט זלה"ה, לזה היה שולח להם בכל שנה ושנה אדום זהב אחד על תיקון לביהכ"נ הזה. לימים באו כמה רשעים חצופים עזי פנים שבעיר ובטלוהו וישלחו החברייא קדישא ממקום הזה, ואז אמר מרן הבעש"ט זלה"ה שהשכינה הקדושה מקוננת שאין לה מקום לשרות שם, ותיכף ומיד יצא כרוז מאת הקב"ה בזה הלשון, אל תדאג ח"ו כי יש לי בן יחיד בעולם העשיה הזה, הנקרא בפי כל רבי איצקיל דראהביטשער, שם תשרה כל ימי חייו, כל זה שמע אאמו"ר זלה"ה מתלמידי בעש"ט זלה"ה ששמעו מרבם. נמצא שזאת מרמז ג"כ בפסוק הזה, וזהו **'ויאמר אבימלך'** הקב"ה אבי מלך, לאברהם שהיה אז בבחינת בן יחיד להקב"ה כנודע, **'הנה ארצי'** השכינה הקדושה **'לפניך'** שבך תשרה השכינה הקדושה כל ימי חיך, וקודם פטירתך **'בטוב בעיניך'** שאתה יודע שהוא צדיק גמור, אז **'שב'** בצדיק הזה ג"כ שיהיה אחריך, וזהו יצחק בנו שכתיב בו **'שוב אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן'** וזהו **'שב'** והבן.

'בן ביתי' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

וַיֹּאמֶר אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה וגו' (כב יב).

פעם אמר רבינו הרה"ק רבי אייזיל סאפרינער זצוק"ל, שמקובל אצלו שכאשר המלאך אמר לאברהם אבינו בשעת העקידה, **'אל תשלח ידך אל הנער'**, לא שמע לו אאע"ה עד שהבטיחו שיצא ממנו נשמת רש"י הקדוש. והוסיף בנו הרה"ק רבי משה מסאמבור שמרומז בפסוק **'וירש זרעך'** (שם יז) 'וירש' אותיות ורש"י 'זרעך' ודפח"ח.

'עטרת זקנים' מרבינו יחיאל מיכל מסאמבור

וַיֹּאמֶר אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר וְאַל תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה וגו' (כב יב).

ועוד הפלגה גדולה של אברהם אבינו ע"ה, שאהבתו להשם יותר מאהבתו על בניו, ראינו במעשה עקידה, כאשר ביאר מהר"ם מינ"ץ בדרשותיו (דרוש ה') איך שש ועלז לעשות רצון קונו, והיה שמחת עשות רצון בוראו יותר משמחתו על בנו הוא, כי כשאחז הסכין לשחוט את בנו, שרתה אליו רוח נבואה לאמור **'אל תשלח ידך אל הנער'**, ונודע (שבת ל:) דאין השכינה שורה מתוך עצבות, אם כן ע"כ היה בשעת שליחת יד לשחיטה בשמחה גדולה שעושה רצון בוראו, יותר משמחה ששמח עם בנו יחידו אשר כמה געגועים גדולים גוגע עד אשר ניתן לו עד אשר היה ראוי להשראת שכינה, עד כאן הבנתי מדרשות מהר"ם מינ"ץ הנ"ל.

וגם אחרי אשר אמר לו המלאך במלאכות השם **'אל תשלח ידך אל הנער'** נזדעזע אותו הזקן שמא נמצא מום בקרבן, או שמא לא עשה בשלימות ומעשיו אינם נרצים לבורא, כמאמרם (סוכה כח:) על הגשמים בסוכה, משל לעבד שמזג כוס לרבו ושפך לו רבו קיתון על פניו, כלומר אי אפשי בשמושך ולשתי הכוונות האלו שהיה מתיירא, העצים בתפלה בשעת הקרבת האיל, יהי רצון שיהיה זה כאלו בני שחוט וכאלו בני נשרף, כמו שדרשו רז"ל במדרש (תנחומא שלח יד) והכל מאותו הכוונה לדעתי, כי בזולת למה היה לו לאלוץ עצמו שיהיה הדבר כאלו בנו נשחט, אלא מחמת כוונה הנ"ל.

'יכרון דברים' מרבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבותינו זי"ע

וַתְּכַהֶשׁ שָׂרָה | לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי כִּי | יָרֵאָה וַיֹּאמֶר | לֹא כִּי צָחָקְתְּ (יח טו).

הנה יש בין **'שרה לאמר'** פסיק באמצע, וצריך ג"כ להפסיק מעט, כי האמירה היתה באמת, אלא אעפ"כ **'ותכחש'**, אמנם בדברי שרה לא היו מפורשין **'לאמר'** על מה זה כחשה שרה להש"י, רק דרך סתם כחשה ואמרה, לא כך הוא דברי הש"י כמו שאתם סבורים בי שאני צחקתי בודאי, אלא יש בדבריו של הש"י איזה פנימיות. כי ענין טענת שרה היתה **'ותצחק שרה'**, ששחקה ושמחה, **'אחרי בלתי היתה לי עדנה'** שנשתנה גופה וניתן לה עיקר מטרון ודם נדות וחזרה לימי נעוריה כדי להוליד את יצחק בדרך הטבעי.

כדאיתא בירושלמי (פסחים פ"י הלכה ד-ה') וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק (יהושע כד ג), 'וארב' כתיב, אורב נתתי בזרעו כדי להוליד את יצחק שהוא היצר הרע, כי עד הנה הוליד אברהם נשמות אלהות, ועכשיו ונתתי לו ארב שיוליד בדרך טבעי גוף קדוש. ושרה לא ידעה מזה, ולזה צחקה ואמרה 'היתה לי עדנה ואדני זקן' שאם כן יהיה הבן מסיטרא דילי סיטרא דנוקבא, ולא יהיה לו חיות באריכות ימים.

'ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה לאמר' שאמירתה הוא **'האף אמנם אלד ואני זקנתי'** שאמרה שרה וכי חלילה אין יכולת בידו יתברך שאהיה אוליד אף ש'אני זקנתי', ולמה החזיר אותי לימי נעורים ואברהם עומד בזקנתו, א"כ מוכרח שיהיה הבן מכח שלי ויהיה מסיטרא דנוקבא, וטענתה היה שאם היו שניהם במדרגה וענין אחד יהיה הבן מסיטרא דאברהם, או שהיה לו להחזיר גם לאברהם לימי נעוריו, או שיולידו שניהם והם בזקנתם.

ולזה השיב הש"י **'היפלא מהשם דבר'** כי באמת צריך להיות יצחק מסיטרא דנוקבא לצורך עקידה ולכמה דברים נעלמים, וסיבות כל הסיבות יסבב שיהיה לו חיים, ולזה לא נתכסה חלילה כלל מאת הש"י כי באמת 'ולשרה בן' והוא מפלאי השגחה.

ולזה 'ותכחש שרה' נחשב לה כיחוש אף שאמרה אמת **'לאמר'** שאמירה היתה **'לא צחקתי כי יראה'** שהיתה מתיראת שיהיה הבן מסיטרא דרי"ו בגי' גבור"ה מספר 'יראה' ולא מסיטרא דע"ב ולא יהיה לו חיות. ולזה יש ג"כ הפסק בין **'כי יראה'** כי הוא ענין בפני עצמו, שאמרה מה שאמרה כי כך היה הדבר, והפסיק מפרש שורש הענין, וטענתה היה 'יראה' שיהיה מצד נוקבא. **'ויאמר'** הקב"ה מה שאמר איזה ענין הנעלם על מה עשה הקב"ה ככה שיהיה מסיטרא דנוקבא, ולזה יש פסיק בין **'ויאמר לא'** כי אמירה היה ענין נעלם תשובה על דבריה. ואעפ"כ נחשב לה לשחוק שלא האמינה, והרהרה אחר מעשה הש"י, ולזה לא כך **'כי צחקת'**. ועיין בליקוטי תורה בדברי מרן דברים מתוקים.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים: (בראשית כא ד)

ליזהר שיהיה שתי כסאות לסנדק ולאליהו

ועל דא תנינן דבעי בר נש לתקנא כרסייא אחרא ליקרא דיליה, ויימא דא כרסייא דאליהו, ואי לאו לא שרי תמן (זוהר לך לך צג ע"א). ולכן צריכין ליזהר שיהיה שתי כסאות אחד לסנדק ואחד לאליהו, ואי לאו לא שרי תמן, כדכתיב (דניאל ז ט) עַד דִּי כָרְסָוָן רְמִיו וְעַתִּיק יוֹמִין יְתֵב, אחד לו ואחד לדוד ויש בזה סודות עמוקות.

'זוהר חי' לך לך

ואצטריך לתקנא ליה כורסייא (זוהר א יג ע"א). צריכין להיות שני כסאות מימין לסנדק והשני לאליהו.

'זוהר חי' הקדמת הזוהר

שתי כסאות

כגוונא דא, בכל גזירו דברית לתתא, אצטריך לאתקנא כסא אחרא בשפירו, למארי קנאה דברית קיימא דאתי תמן (זוהר תרומה קסא). מכאן משמע שאינו יוצא בכסא אחד לסנדק ולאליהו ז"ל, אלא דייקא צריכין שני כסאות, ומותר להיותן ביחד אלא שיהיה הפסק ביניהם, שיהיה נראה כשתי כסאות, אחת לבעל הסנדק בצד שמאל ואחת לישיבת אליהו ז"ל בצד ימין, וכך היה נוהג אדוננו אבי מורי ורבי המובהק זללה"ה שהיה מדקדק על זה ביותר, והוא כי מארי דקנאה דברית שהוא פינחס זה אליהו זללה"ה שבא לברית מילה.

'דמשק אליעזר' פרשת תרומה

סוד שתי כסאות

תרין כסאות, כסא של אליהו - לאכפייא שפחה תחת גבירתה, וכסא של סנדק - אכפייא כל אלהים, שלא יתאחז העבד הארור נחש דבא על חוה, והבן סודות אלו.

'היכל הברכה' לך לך

סוד כסא של אליהו

ולאדכרא בפומיה דא כרסייא דאליהו, ואי לאו לא שארי תמן (זוהר א יג ע"א), וצריך לומר בפה מלא 'זה הכסא של אליהו זכור לטוב', כי אליהו שם יוד הה וו הה, ויכיון ליחוד יוד פעמים א', הה פעמים ד', וו פעמים נ', הה פעמים י', מספר 'זה הכסא של אליהו זכור לטוב', ויכוין להמשיך רוח טהרה לילד.

'זוהר חי' הקדמת הזוהר

אליהו או ניצוץ ממנו מגיע לברית

אמר מרן מי שיש לו נשמה מדעת עליון, הוא אליהו בעצמו נעשה סנדק אליו, ולשאר אינו אלא איזה ניצוץ אליהו, כי כן לכל נפש ישראל יש בו ניצוץ רוחא קדמאה, שיש בו חלק לכל נפש ישראלי, והוא בחינת אליהו שיש בכל נפש ישראלי, המעורר אותו לתשוקה עליונה לעבודת השם יתברך.

'זוהר חי' ויגש

וצריך שיאמר 'זה הכסא של אליהו זכור לטוב', ואולי יבא בעצמו, כי אליהו בעצמו אינו בא אלא למי שיש בו ניצוץ משה רבינו, ולשאר שולח נצוצי אורותיו, כי בכל נשמה יש בחינות אליהו.

'אוצר החיים' בראשית מצוה ב'

טעם הסנדק

וטעם הסנדק כטעם ועתיק יומין יתיב על כורסיא שביבין דנור לאכפייא להון, והבן עמוק.

'אוצר החיים' בראשית מצוה ב'

טעם שם סנדק

מנהג כל ישראל, בעת המילה, להיות יושב צדיק אחד, שעל ידו יתגלה עתיק יומין יתיב, והוא הסנדק, וטעם שם ס"נ ד"ק, שהוא המכניע הקליפה דקה דאגוז, קליפות נגה, ומכרית את הסנה וקוצים, שונא הד"ק.

'היכל הברכה' פנחס

כלי מלא עפר דייקא להכניס הערלה

עפרא צריך ליזהר שיהיה עפר בכלי, והכלי יהיה מלא עפר, ואין צריך להקפיד שיהיה חול, אלא עפר דייקא מזבח אדמה דייקא, ומה ענין חול אצל מים, והאי כלי עם עפר הוא ממש מזבח אדמה.

'זוהר חי' לך לך

זהירות בכריתת הערלה

בענין המילה, צריכין ליזהר לכרות כל הערלה, למשוך בכח למעלה, ואיזה בורים כורתין למעלה מעט, ואחר כך, על ידי הפריעה דוחה את הערלה למטה, ונתגלה עטרה, תדע שזה אינו מילה כלל וכלל, ובשבת חייב חטאת.

'כתם אופיר' אסתר ח טז

לכתחילה מותר שני מוהלים בשבת

עיינתי בעומק הלכה, מענין שני מוהלים בשבת, שמותר לכתחילה להיות שני מוהלים, אחד מל ואחד פורע, בלי שום חשש כלל וכלל, ודלא כשאגת אריה סימן נט.

'כתם אופיר' אסתר ח טז

פרטי דינים בדין שלא לומר תחנון בעיר שיש שם מילה

בעיר קטנה, שאין שם אלא בית הכנסת אחת, וכולם שייכים לבית הכנסת, אפילו כשמתפללים במנינים ובתי מדרשות אחרים, כשיש מילה בעיר אין אומרים תחנון, לא בבית הכנסת ולא בשום מנין ובית מדרש וקלויז. אבל בקראקא וכדומה, שיש הרבה בית כנסת, וכל אחד שייך לבית הכנסת שלו, אזי כשיש מילה אותם השייכין לבית כנסת הזה לא יאמרו כל בני הכנסת, אבל השייכים לבית כנסת אחר יאמרו, ולא יתכן שיפטרו עצמם לעולם מאמירת והוא רחום ונפילת אפים, וזה לא עלה על לב אדם מעולם.

'שולחן הטהור' קלא יב

המנהג שלא לומר תחנון אפילו אחר הברית

אם כבר נימול התינוק, היה מן הראוי לומר תחנון בכל המנינים, אף אם מתפלל מנין אחר במקום שנימול התינוק כבר, יאמרו תחנון, ואין המנהג כן.

'שולחן הטהור' קלא יד

בית הכנסת שיש שם סנדק או מוהל א"א תחנון

בית הכנסת או מנין, שיש שם הסנדק או המוהל שמתפללין, אף שהמילה יהיה בעיר אחרת, והם נוסעין לשם, אין אומרים תחנון כלל.

'שולחן הטהור' קלא טו

א"א פרשת העקידה ביום ברית מילה

בסידור רבי שבתי זלה"ה כתב שלא יאמר בשבת וראש חודש פרשת העקידה, וראיתי למורי דודי ורבינו רבי יעקב יצחק מלובלין זלה"ה שלא אמרו בשום יום שאין אומרים תחנון, וכן בברית מילה גם כן.

'שולחן הטהור' א יא

מכשירי מילה בשבת

שורש רבי אליעזר דמכשירי מילה דוחין שבת, יש להבין קצת, דודאי פשוט שאם עושין המצות בהארה ושמחה ודביקות, רודפין אחר המצות לטעום מאור עליון, לשם אל אלקי עולם, בודאי הכול דוחה שבת, כמו אש של המקדש אש גבוה, ולכן במקומו ושורשו, היו עושים כך, ומצליחין, עד שהיו מכבין אש זרה, שלא נפלה דליקה עליהם, וחכמים ראו שהדור אינו סובל זה, שהרי אנחנו עושין מצות אנשים מלומדה, וחותכין המילה כמו שחותכין הלחם בבהלה, בלי לב ולב, למה נתיר עוד מכשירין לדחות שבת, ואסרו, וכן כל כיוצא בזה, המותר לזה אסור לזה, ושניהם רצון הבורא, כי מה שהיה נאה קודם החטא, היות אדם ואשתו ערומים, מגונה אחר החטא, וא"כ הנאה והמגונה כל אחד בזמנו, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים.

'עצי עדן' מנחות ד א

לעת"ל הלכה כרבי אליעזר

קבלתי שלעתיד יהיה הלכה כרבי אליעזר, ואשרי מי שזוכה לאור מצוה הזאת.

'עצי עדן' שבת יט א

עטרת החסידות
מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי הוי"ה: (בראשית יח כב)

תפילת הצדיקים

הצדיק בתפילתו מושך החיות מן הקליפות

הצדיקים הם בעיניהם שחור וכושי שפל ונבזה, והתפלה עולה על ידי זה מלב מעומק הלב 'אין' שפל ונשבר, ובזה מושך החיות מן הקליפות, **וסוד** נג"ד (נא גבור דורשי) [הוא] שמושך כל כוחו לדבק בקונו, ועולה במחשבתו למעלה ורואה מראות עליונות, וְשָׁם יכ"ש (יחידך כבבת שמרם) מצילו שלא יפילו אותו לנוקבא דתהום רבא, כי על ידי שהוא שחור ושפל בעיניו עד דכדוכא של נפש, אזי נמשך והולך בין שרפי חיות הקודש, ושם יש מבחין אם הוא מלב אמת, ואם לאו נדחה.

'**היכל הברכה**' במדבר דף רי.

כל צדיק יש לו עולם בפני עצמו

אמר מורי דודי, שכל צדיק יש לו עולם בפני עצמו, יש שמרגיש זה ב'נשמת', ויש ב'קריאת שמע' ויש בתפילה ויש בפסוקי דזימרא ויש **בתפילין** וקריאת שמע. ומי שהוא משיג זה הנועם והזיו והוד והדר, עליו נאמר (דברים כח, כט) 'ולא תצליח את דרכיך', כטעם 'וצלחה הירדן' (ש"ב יט, יח), כי מי שאינו משיג זה והוא צדיק גמור, צריך להבדיל להפריש דרכיו, כי בעת שעוסק בהכרח בעניני עולם הזה, הוא כופה את יצרו ויש לו יסורים מענין כפיות יצרו בכמה דרכים, ועיקר עסקו וחיותו [הוא] בעניני תורה ומצוות. אבל למי שזוכה ל'אהבה בתענוגים' (שה"ש ז, ז), כל עניני עולם הזה מאוסין בעיניו, והוא עוסק בהם ביחודים להתענג על ה', ואין לו אלא לב אחד ודרך אחד להשם יתברך. אבל מי שהשיג זה האור, יש לו הרבה מתנגדים עליו, ומחלישין מאד את דעתו. וזהו (דברים כח, כט) 'והיית אך עשוק', [פירש] רש"י ז"ל בכל מעשיך יהיה ערעור, שמערערין עליו עזי פנים שבדור, ומצערין אותו הרבה, הם והראשים שלהם ערב רב. 'ואין', כשתבוא למדיגות אין, שתהיה ממש אין, בלי הרגש מכל זה, 'מושיע' יבוא 'לך' וכלם יתהפכו לאוהבים אמיתיים.

'**היכל הברכה**' דברים דף קע.

זמן תפלת הצדיקים

אבל בניי, בזה לא תהיו חסידים וקדושים, במה שתתפללו מנחה בשתי שעות אחר צאת הכוכבים, ושחרית שלוש שעות אחר חצות היום, אע"פ שהיה כמה צדיקים ששינו איזה זמן התפלה, אבל לא כל כך, והם התחילו להתפלל בתוך הזמן ונמשך אח"כ, כי כל עשיותם ותנועתם היה סדר התפלה. אבל אתם בניי ובניי בני אחיי וריעי, אם תלכו בדרך הכבושה יהיה לכם בודאי טוב בזה ובבא. כי איש פשוט ההולך בדרך זה, סופו יורש גהינם, ודי בזה למשכילים באמת.

'**היכל הברכה**' בראשית דף לא.

הצדיקים זוכים למעלות הנבואה בתפילתם

כשלומד לשמה אזי משפיעין עליו מוחין קדושין והארה וביטול והכנעה שלהבת יה העולה מאליה (שבת כ.), וזוכה להתפלל בביטול כמו רבי חנינא בן דוסא, שנשכו חברבר ולא הרגיש כלל (ירושלמי ברכות ה, א). וכן בדורינו כמה צדיקים ואורות עליונים שזכו למעלות הנבואה בתוך תפילתם, ולא היו בזה העולם, וראו מראות והיכלות עליונים וכל הגן עם כמה אלפים נשמות.

וסיפרו על **הגאון הצדיק הפלאה הקדוש**, שפעם אחת התפלל מנחה בדרך על השדה, ובא פרש אחד והכהו מכות אכזריות, ולא הפסיק, ואחר שסיים תפילתו שאל מה זה שהכתף כואב לו מאד, כי לא הרגיש כלל בעת תפלתו מן המכות. וכל זה זכה על ידי לימוד תורה לשמה באור עליון ושימוש צדיקים.

'**זר זהב**' סימן צח ס"ק א

התענוג שהצדיק טועם בתפלה

פעם אחת היה **הצדיק הקדוש רבי משה ליב [מסאסוב]** אצל שר אחד לפדות שבוי אחד, והוא עדיין לא טעם כלום באותו היום, והיה עומד שם בבית התבשיל הנקרא קעך, והעבירו לפניו תבשיל אחד שהיה שויו שמנה מאות גולדין פוליש, ועלה הריח בנפשו עד שאחזו בולמוס. וסיפר זה לתלמידו **מורי דודי רבינו צבי [מזידיטשוב]**, ואמר בזה הלשון: משה ליב האט זיך דער מאנט 'נשמת כל חי' של שבת, האט ער פיל מער תענוג ממש (משה ליב הזכיר את עצמו 'נשמת כל חי' והרגיש בזה יותר תענוג ממש), ונתיישבה דעתו.

'**היכל הברכה**' דברים דף קע.

תפלת הצדיק מתקבל מיד

יש תפלה נענה לשבעים שנה, אבל לצדיקים קרוב ה', ונענין מיד ואין כח לעכב כלל, וזמין לקבליהון בעידן שאקו (ומוכן לקבלם בעת צרה), '[בכל צרתם] לו צר' (ישעיה סג, ט) כביכול.

'**זוהר חי**' ח"ה דף קסז:

תפילת הצדיק בהתפשטות הגשמיות

'**כרמים** תטע ועבדת ויין לא תשתה' וגו' (דברים כח, לט). 'ויין' [הוא] כינוי אל השגה השכליות והדביקות כמבואר בספרי הראשונים, והן הן הסודות והיחודים והכוונות התפלה והתאספות השפע והדביקות ואור אלהי. אבל יש מדריגה היותר גבוהה, אנא מיומאי לא כוונית (ירושלמי ברכות יז:) בהתפשטות הגשמיות עולה למדריגה, איהו וחיותי חד בהון (הקדמות תיקו"ז דף ג:), בטל ומבוטל כתולע הרוחש עלי הארץ בביטול כל החושים.

כמו שאמר הקדוש רבי גרשון [מקיטוב] לגיסו מרן האר"י הבעש"ט, כל זמן שאתה יודע ומרגיש במציאות שלך, עדיין לא הגעת לתכלית התפלה, וכמו רבי חנינא בן דוסא שלא הרגיש בנשיכות ערוד (ברכות לג.), וכיוצא בו צדיקים גמורים שנתבטל מהם כל החושים בביטול ואין ממש, כתולע קטן הרוחש עלי הארץ, כמו שהיה למרן הנ"ל, בעת התפלה היה פניו נשתנה בכל עת לגוון אחר, ברגע היה פניו בוערות כלפידים, וברגע נתלבנו ונתכרכמו בכמה גוונים. וזהו 'ויין לא תשתה ולא תאגר כי תאכלנו התלעת', תולעת יעקב, והוא הביטול לגמרי כתולע מופשט מכל החושים, ואור יוצא ונכנס ואינו מרגיש כלל, וזהו 'לא כוונית', והבן.

'**היכל הברכה**' דברים דף קעב.

הצדיק בתפלתו מעלה כל הדברים לשורשן העליון

שאל דודי מו"ר הרב רבי משה [מסאמבור] את אחיו דודי הקדוש מו"ר רבינו צבי [מזידיטשוב], שבילדותו היה עוסק באיזה משא ומתן, והלך בכפר ועסק עם הגוים במשא ומתן, ואח"כ הלך להתפלל מנחה, ונדלק בו רמ"ח אבריו בהארה גדולה עצומה, ותמה מהיכן השיג זה, וירא לנפשו דילמא זה טעות מקליפות נגה עבודתו בטעות, ושאל את אחיו רבו מה זה. והשיב, מה זה אתה מתמה אחי, כשאתה הולך בשדה ובכפר בין הגוים במחשבות קדושות, כל הניצוצין שיש בדומם צומח חי מדבר, הכל נדבקין בך ונתבררין אצלך לטוב, והם נדבקין בך וממשיכין לך אור וטעם חדש שלא טעמת מימיך, עד כאן.

'**היכל הברכה**' דברים דף קנט:

הצדיק מעלה את כל האותיות לשרשן

כי א' אלופו של עולם טמיר וגניז שם, ואות אלף אלופו של עולם ממש בכל הנבראים, כי אות ת"ו הוא ארבע מאות אלפין, שאלופו של עולם מלובש שם בהרבה כסויין ולבושים. ושורש אותיות התורה שקרוב יותר אל החיות אלהות אור אין סוף הוא אות א', ואחר כך יורד והולך ומתלבש זה בתוך זה, ונתרחק מן החיות עד אות ת, שהוא מלכות שבמלכות, עד ששם החיות הרוחני אלהות אינו נירגוש, ונתעבה בלבוש של חיות גשמיות תאות עולם הזה ואהבות רעות.

וצדיקייא שלוחי דמטרוניתא להעלות כל האותיות והחיות אל החיות האמיתי חיות אלהות, בשמחה ובלב טוב של שמחה מתורה ותפלה ואור המצות, ועל ידי לב שמח מלא אור, יש בכוחו להעלות עד המחשבה העליונה, ואז מעלה מתהום ארעא עד רום רקיעא את החיות והניצוצין, אברי וניצוצי השכינה שנתלבשו בלבושים כעורים כאלו, וכל זה על ידי שמחת לימוד אותיות התורה לשמה באמת אמת.

ועל ידי זה זוכה ומזכה לדברים הרבה, שיש כמה מדריגות וענינים ובריות ונשמות וחיות התלוי בכל אות, והוא מעלה את הכל לאלופו של עולם אור אין סוף חיות אלהות, ובלבד בלב אמת שלא יתערב בו מחשבות פגול להיות רב ורבי, וצריך חיפוש ובדיקה והרבה נסיונות לזכך וללבן, וטהר לבנו לעבדך באמת, ואז זוכה להעלות הכל בלב נכנע מלא אהבת ישראל ואהבת השם יתברך, 'ואהבת לרעך כמוך' (ויקרא יט, יח), 'כלל גדול' (שבת לא.), כולל כל התורה, (ואהבת לרעך כמוך אני הוי"ה) במספר השוה עם 'ואהבת את הויה אלהיך' (דברים ו, ה).

'**נתיב מצותיך**' נתיב התורה א, כו

הצדיק יכול להתפלל במרוצה

ותתפלל בני בכל כחך מלה במלה, לא יחסור כל באהבה וביראה כפי הזמן, אפילו בקטנות גמור לא תסור מן הדברים, כי האותיות יש להם כח גדול ונפלא, כי לא דבר רק הוא, ואל תשגיח על הרצים רכבי הסוסים בני הרמכים ערב רב, אף שלפעמים איש אלקים קדוש יכול להתפלל במרוצה גדולה, על ידי שהשכינה מדברת מתוך גרונו, אתה מה לך בזה, מדריגה הזאת אין לנו, ואם נמצא, הוא לעתים רחוקים אף לצדיק גמור.

'**היכל הברכה**' דברים דף יח.

ראיית מלאכים בתפלת הצדיק

וכשהיה אומר **[הבעש"ט]** 'הלל הגדול', לא אמר כל פרק מהשיר, עד שראה המלאך של אותו הפרק, ושמע נעימת שיר שלו, ואמרו ביחד.

'**מעשה השם**' אות טז

קדושת מקום תפלת הצדיק

סיפר לי **מורי חמי** ז"ל, שהיה לו למרן **[הבעש"ט]** תלמיד אחד, שכל מי שנכנס לתוך ארבע אמות שלו בעת התפילה, תיכף היה מת וחלף מן העולם, מרוב קדושת השכינה השורה עליו אז.

'**מעשה השם**' אות כז

כל הזכויות שמורות © יוצא לאור ע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק - מערכת 'עטרת שלום' פקס: 0722-616796. דוא"ל: K7643092@gmail.com